

Här följer ett antal övningsuppgifter på baskunskaper i matematik för repetition av viktiga delar av gymnasiekurserna. Lös uppgifterna för hand utan hjälp av miniräknare. Var noga med att motivera dina svar! Fler övningsuppgifter finns i boken Wallin, Lithner, Jacobson & Wiklund: *Inför högskolan, matematikrepetition, Liber*.

Övningsuppgifter på baskunskaper

- Beräkna a) $35/7 - 2 + 7 \cdot 13 - 3$ b) $(7 \cdot 8 - 6 \cdot 6)/(3 \cdot 5 - 5) - (3 \cdot 8 - 6 \cdot 4)/(6 \cdot 7 - 5)$.
- Skriv ett tal mellan 1,101 och 1,10.
- Beräkna $(\frac{3}{8} - \frac{1}{6}) / (\frac{1}{3} + \frac{1}{5})$.
- Skriv $\frac{1}{1 + \frac{1}{2 + \frac{1}{3}}}$ som ett bråk.
- Om $x : y = 4/3$ och $x : z = 9/7$ bestäm $y : z$ i bråkform.
- Vilket är störst $\frac{300}{301}$ eller $\frac{301}{302}$?
- Beräkna och skriv så enkelt som möjligt $x/(1 - x^2)$ om $x = -\frac{1}{3}$.
- Beräkna värdet av $\frac{a}{b} - \frac{b}{a}$ om $a = -1/4$ och $b = 1/2$.
- Förenkla a) $\frac{10^5 \cdot 10^{-4}}{10^{-2}}$ b) $\frac{(4^2 \cdot 4^{-4})^4}{(2^6)^3}$.
- Ordna talen 2^{23} , 8^7 , 32^5 och 512^3 i storleksordning med det minsta först.
- Skriv $(t \cdot t^m)^5$ som en potens av t .
- Skriv $(x^2)^3/x^{2^3}$ som en potens av x .
- Ordna talen 2^{24} , 3^{18} , 4^{15} och 5^6 i storleksordning med det minsta först.
- Lös ekvationen $\frac{x+2}{x-1} = \frac{3}{4}$.
- Ekvationen $x^3 - ax^2 + ax + 5 = 0$ har lösningen $x = -1$. Bestäm konstanten a .

16. Lös ut R ur formeln $\frac{1}{R} = \frac{1}{R_1} + \frac{1}{R_2}$.
17. Man vet att p och q är positiva tal, och att r är negativt. Vilket/vilka av följande uttryck är då säkert positiva? a) $(p+q)(p+r)$ b) $(p+q)(p-r)$ c) $(p-r)/(q-r)$ d) $(p/r) - (q/r)$.
18. Bestäm på enklaste form $\sqrt{(-2)^2}$.
19. Förenkla uttrycket $\sqrt{19 + \sqrt{29 + \sqrt{49}}}$, så långt som möjligt.
20. Lös ut h ur ekvationen $v = \frac{2}{\sqrt{3+h}}$.
21. Vilket av talen $\sqrt{2}$ och $\sqrt[3]{3}$ är störst?
22. Förenkla $(\sqrt{12} + \sqrt{27})^2$.
23. Finns det några positiva tal a och b sådana att $\sqrt{a+b} = \sqrt{a} + \sqrt{b}$?
24. Förenkla uttrycket $(x-h)(x^2 + xh + h^2)$.
25. Förenkla uttrycket $\frac{8x^2y^2 + 12xy^3}{4xy^2}$ så långt som möjligt.
26. Skriv $(x+3)^2 - x^2$ som en produkt av två faktorer.
27. Uppdela i faktorer a) $16x^2 - 36y^2$ b) $3z^2 + 30z + 75$.
28. Förenkla uttrycken a) $\frac{x^2 + xy}{x + y}$ b) $\frac{x^2 - y^2}{x^2 + 2xy + y^2}$ c) $(1 + \frac{x}{y}) / (1 + \frac{y}{x})$.
29. Lös ekvationen $2x^2 - 3x - 2 = 0$.
30. För vilka värden på konstanten a har ekvationen $x^2 + ax + a = 0$ två lika reella rötter?
31. Lös olikheterna a) $6x - 1 < 2x + 3$, b) $\frac{4 - 2x}{3} \geq -6$.
32. Lös olikheterna a) $x^2 > 4$, b) $(x-1)(x-2) < 0$, c) $x^2 - 2x > 0$.
33. Låt $f(x) = x^2 + 2x$. Bestäm a) $f(x+1)$ b) $f(f(1))$.
34. Bestäm en ekvation för den räta linje som går genom punkterna $(1, -2)$ och $(3, 4)$.
35. Bestäm a) $9^{3/2}$ b) $16^{3/4}$ c) $8^{7/3}$.
36. Lös ekvationerna a) $8x\sqrt{x} = 1$ b) $6\sqrt{x} = 5x$.
37. Bestäm den exakta lösningen till ekvationen $(1+x)^{10} = 2$.

38. Förenkla uttrycken a) $\frac{x + \sqrt{x}}{1 + \sqrt{x}}$ b) $\frac{x}{\sqrt{1-x}} + \sqrt{1-x}$ c) $\frac{1-x}{1+\sqrt{x}}$.
39. Förenkla följande uttryck a) $\lg 20 + \lg 50$ b) $\lg 8 - \lg 4$ c) $\lg 8 / \lg 4$ d) $10^{\lg 2}$.
40. Man vet att $\lg 2 = 0,3010$ med fyra siffrors noggrannhet. Bestäm ungefärliga värden på a) $\lg 4$
b) $\lg 8$ c) $\lg(1/2)$ d) $\lg \sqrt{2}$ e) $\lg 20$ f) $\lg 5$.
41. Lös ekvationerna a) $\lg x = 2$ b) $\lg x = -3$ c) $\lg x = 1/2$.
42. Lös ekvationerna a) $\lg x = \lg 2 + \lg 3$ b) $\lg x = 3 \lg 4 - 2 \lg 9$.
43. Lös ekvationerna (svara exakt) a) $10^x = 2$ b) $3^x = 8$ c) $3^x = 4 \cdot 2^x$.
44. Bestäm a) $\ln e^2$ b) $\ln(1/e)$ c) $\ln \sqrt{e}$ d) $e^{\ln 5}$.
45. Lös ekvationerna a) $\ln x = 4$ b) $\ln x = -1/2$ c) $e^x = 3$.
46. Lös ekvationerna a) $\ln x + \ln 5 = \ln 50$ b) $e^{2x} = 10 \cdot e^x$.
47. Lös ekvationerna a) $1 + \lg x = \lg 5$ b) $\ln x - 1 = \ln 2$.
48. I triangeln $\triangle ABC$ är $\angle A$ rät, $AB = 3$ cm, $AC = 4$ cm och $BC = 5$ cm. Bestäm a) sinus för $\angle B$, b) cosinus för $\angle B$, c) tangens för $\angle C$ ($\angle$ betyder vinkel) .
49. Bestäm exakta värden av $\sin 0^\circ$, $\sin 45^\circ$, $\sin 90^\circ$, $\cos 0^\circ$, $\cos 90^\circ$, $\cos 135^\circ$, $\tan 0^\circ$, $\tan 45^\circ$, $\sin 30^\circ$, $\cos 120^\circ$ och $\sin 120^\circ$.
50. Lös följande ekvationer fullständigt a) $\sin x = 1$ b) $\cos x = 1/2$ c) $\sin x = 1/2$
d) $\tan x = 1$.